

PROTOKOLL

Saks.nr. 25/03367-4

Dato: 27.11.2025

Sted: Kommunenes hus

Parter: KS og Unio

Sak: SGS 2020 Pensjonsordninger, for perioden 1.1.26 - 31.12.27 protokoll Unio

Til stede:

KS:

Hege Mygland, Torfinn Thomassen, Øyvind Gjelstad, Alexander Henriksen

Unio:

Klemet Rønning-Aaby, Marit Gjerdalen, Endre Lien

Partene er etter forhandlinger enige om endringer i SGS 2020 Pensjonsordninger for perioden 1.1.2026 til 31.12.2027, slik det framgår av vedlegg til denne protokoll.

Partene er videre enige om at:

- Ny livsvarig AFP er et svært vesentlig element av offentlig tjenestepensjon for de som er født i 1963 og yngre. Det er viktig med informasjon om bruken av unntaksbestemmelsen. Men for å ha et bedre bilde på hvordan kvalifikasjonsreglene slår ut i kommunal sektor, er det også relevant å få en samlet oversikt over hvor mange som får avslag og hva som er årsakene til dette. På denne bakgrunn ber partene Pensjonskontoret om å innhente en årlig rapport fra leverandørene over alle avslag på søknad om AFP og årsakene til avslagene, jf. SGS 2020 §§ 12-2 og 12-4.
- Tidligere var det en manuell oppgave å sende søknader om uførepensjon, og dette ble i stor grad fulgt opp av arbeidsgiver i samarbeid med arbeidstaker. I dag må den ansatte selv fremme søknad om uførepensjon digitalt, og arbeidsgiver som hovedregel bare i etterkant blir bedt om å bekrefte opplysninger. For arbeidstakere med alvorlig sykdom eller deres pårørende, kan det være vanskelig å fange opp at dette skal skje, samtidig med parallelle prosesser mot NAV om uføretrygd/AAP. Det vil være god personalpolitikk å følge opp disse på en tettere måte, slik at man får utbetalt pensjon i rett tid og ikke kommer i konflikt med foreldelsesregler. KS vil på denne bakgrunn i B-rundskriv informere om at partene oppfordrer arbeidsgiverne til å aktivt bidra til at søknad om uførepensjon blir sendt senest 3 måneder før sykepengen opphører jf. SGS 2020, Del 1, kap. 4, § 27-5, 1. ledd.

KS

Unio

Vedlegg til protokoll

I. SGS 2020 Pensjonsordninger videreføres med følgende endringer:

Endringer framkommer med fet kursiv tekst og gjennomstrekning.
--

Hjemmelsgrunnlag, ikrafttreden og varighet

Denne særavtalen er inngått med hjemmel i hovedavtalen del A § 4-3. Hovedtariffavtalens bestemmelser og aktuelle sentrale særavtaler gjelder, med mindre noe annet er regulert i denne avtalen.

Særavtalen gjøres gjeldende fra ~~1.1.2024 til 31.12.2025~~ **1.1.2026 til 31.12.2027**.

Særavtalen må sies opp skriftlig med minst tre måneders varsel før utløpstid. Dersom avtalen ikke er sagt opp av noen av partene innen fristens utløp, fornyes avtalen for ett år av gangen med samme gjensidige oppsigelsesfrist.

Partene er enige om at en eventuell uenighet i forbindelse med reforhandling av avtalen kan bringes inn i Hovedtariffoppgjøret pr. ~~1.5.2026~~ **1.5.2028**.

Del I - Tjenestepensjon

§ 2-9 Forsikringsdekning og frivillig medlemskap under permisjon

Ved avtalt permisjon i inntil 2 år, uten eller med delvis lønn, er vedkommende dekket i tilfelle død eller uførhet som om de ikke hadde permisjon. Det betales ikke premie for denne risikodekningen. Dersom vedkommende blir medlem av annen pensjonsordning i permisjonstiden, gjelder risikodekningen likevel ikke.

Et medlem har rett til å betale premie til TPO i inntil 2 år under permisjon uten lønn eller med delvis lønn for å ***få pensjonsopptjening av stillingen medlemmet har permisjon fra.*** ~~tiden medregnet som pensjongivende~~ ***Dette gjelder*** ved beregning av alderspensjon og eventuell etterlattepensjon eller uførepensjon som kommer til utbetaling først etter at permisjonstiden er utløpt. Inntre uførheten under permisjonen, ***skal stillingen medlemmet har permisjon fra*** ~~medlemstiden~~ medregnes, selv om uførepensjonen først kommer til utbetaling etter permisjonstidens utløp.

Den som ønsker å betale frivillig premie, må melde dette til forsikringsgiver innen 2 måneder fra den dag vedkommende ble meldt ut av pensjonsordningen. Mottar medlemmet melding om utmeldingen senere enn 1 måned etter fratredelsen, har medlemmet 1 måneds frist, regnet fra den dag medlemmet mottok meldingen, til å gi melding om vedkommende ønsker å fortsette premiebetalingen.

I fristtiden er medlemmet sikret de samme pensjonsytelser som gjaldt før fratredelsen. Når særlige grunner gjør det rimelig, kan forsikringsgiver tillate slik premiebetaling selv om melding ikke er kommet inn før fristens utløp.

Forsikringsgiver kan tillate premiebetaling for lengre tid enn 2 år når særlige grunner taler for det.

Når den egne premiebetaling etter dette punkt opphører uten at medlemskapet i TPO fortsetter gjennom arbeidsgiver, gjelder bestemmelsene i §§ 18-1, 24-1 og 31-1.

Premien for frivillig medlemskap fastsettes i samsvar med den ordinære premie i ordningen.

Et medlem som ved permisjon uten lønn eller med delvis lønn betaler frivillig premie, skal innbetale slik premie direkte til forsikringsgiver innen de frister som fastsettes.

Etter forfall kan det kreves renter etter lov om forsinkelsesrente.

§ 3-2 Avlønning av alderspensjonister

Alderspensjonister kan engasjeres på pensjonistvilkår herunder AFP-pensjonister som mottar AFP etter pensjonsordningens ordinære regler jf. Avtalefestet pensjon kapittel 1 § 5, tredje ledd. Ordningen gjelder ikke AFP-pensjonister, jf. Avtalefestet pensjon kapittel 1, § 5 første og annet ledd (folketrygdberegnet AFP).

Timelønn pr. faktisk arbeidet time skal tilsvare timelønn fastsatt for tilsatte på pensjonistvilkår i staten. Ved rekrutteringsutfordringer kan det til alderspensjonister tilbys tillegg i pensjonistlønnssatsen inntil en samlet kompensasjon på 93 prosent av stillingens garantilønn ved 16 år ansiennitet pr. 1. januar. Til alderspensjonister i stilling uten garantilønn kan samlet kompensasjon utgjøre inntil 93 prosent av garantilønn for stilling med krav om 3-årig U/H- utdanning ved 16 år ansiennitet. Utover dette utbetales lørdags- og søndagstillegg, helge- og høytidstillegg og kvelds- og nattillegg slik det framgår av kapittel 1, § 5 i Hovedtariffavtalen.

Personer som er engasjert etter denne bestemmelsen beholder pensjonen uforandret og skal ikke meldes inn i pensjonsordningen (TPO). ***Dette gjelder ikke ved mottak av ny tidligpensjon og særalderspåslag, jf. §§ 34-1 og §§ 35-2.***

§ 4-1 Fastsettelse av pensjonsgrunnlag

Pensjonsgrunnlaget fastsettes i hovedsak på samme måte som i lov om Statens pensjonskasse, ut fra fast lønn og pensjonsgivende tillegg i det arbeidsforhold som gir rett til medlemskap.

Inntekt må være godtgjøring for arbeidsytelse for å kunne medregnes i pensjonsgrunnlaget. All godtgjøring i tillegg til vanlig lønns plassering kan kun gjøres pensjonsgivende når den er godtgjort gjennom tilleggslønn som årsbeløp etter HTA kap. 3, pkt. 3.7, og blir utbetalt på samme måte som regulativlønnen.

Kun arbeidsinntekt fra arbeidsforhold med særaldersgrense skal inngå i beregningen etter §§ 33-2 og 35-1. Første punktum gjelder ikke for arbeidsinntekt før 1. januar 2025.

Godtgjøringer som pr. 30.4.2002 regnes med i pensjonsgrunnlaget, skal likevel fortsatt være pensjonsgivende.

Blir den ansattes lønn omregnet for å svare til folketrygdens ytelser, skal pensjonsgrunnlaget likevel ikke endres.

§ 5-1 Tid som medregnes

Når medlemstid inngår i beregningen av pensjon, skal den tiden arbeidstakeren har vært medlem av pensjonsordningen legges til grunn. ***Kun medlemstid i stillinger med særaldersgrense skal inngå i beregningen etter §§ 33-2 og 35-1. Andre punktum gjelder ikke for tjenestetid før 1. januar 2025.***

Som medlemstid ved beregning av pensjon regnes den tid det er betalt medlemsinnskudd for.

Som medlemstid regnes også den tid medlemmet har oppebåret midlertidig uførepensjon eller uførepensjon, likevel slik at pensjonsgrunnlaget fastsettes i forhold til uføregarden i nevnte tidsrom. Dette kan fravikes ved tilståelsen av midlertidig uførepensjon eller uførepensjon.

Ved etterinnmelding eller endringer i medlemskapet tilbake i tid, er det en betingelse for medregning av medlemstiden at arbeidsgiver betaler en forsikringsteknisk beregnet engangspremie.

§ 5-4 Avrundingsregler

Ved beregning av pensjon etter kapittel 2, og 4 **og kapittel 5 § 33-1**, avrundes samlet medlemstid slik at brøkdel av et år mindre enn en halv ikke regnes med. En større brøkdel regnes som et helt år.

Medlemstid benyttet i kapittel 3 **og kapittel 5, unntatt etter § 33-1**, fastsettes i antall år, avrundet til én desimal.

§ 6-2 Overgang til stilling med annen aldersgrense

Ved overgang til stilling med ~~annen~~ **lavere** aldersgrense legges den nye aldersgrensen, ***for pensjon etter kapittel 2, 4 og kapittel 5 § 33-1***, til grunn etter 1 års tjeneste i den nye stillingen. ***For pensjonsberegningen etter kapittel 5, unntatt etter § 33-1, legges lavere aldersgrense til grunn etter 1 års tjeneste i den nye stillingen.***

Ved overgang til en høyere aldersgrense legges den nye aldersgrensen til grunn etter 1 års tjeneste i den nye stillingen. Se likevel §§ 6-3 og 33-1.

§ 6-3 Overgang til stilling med høyere aldersgrense

Medlem ***født 1962 eller tidligere*** som i løpet av de siste 10 år før pensjonering har gått over fra stilling med lavere aldersgrense til stilling med høyere aldersgrense, har rett til alderspensjon ***etter kapittel 2*** når følgende vilkår er oppfylt:

- Medlemmet ville hatt rett til alderspensjon etter den tidligere aldersgrense.
- Medlemmet har innehatt stilling med lavere aldersgrense i minst 15 år.
- Den tidligere stillingens lavere aldersgrense er begrunnet med at tjenesten medfører uvanlig fysisk eller psykisk belastning på arbeidstakerne, slik at de normalt ikke makter å skjøtte arbeidet forsvarlig til fylte 70 år, jf. lov om aldersgrenser § 2 bokstav a.

§ 13-1 Virkeområde

Kapitlet gjelder for medlemmer født i 1962 eller tidligere.

Kapitlet gjelder også for medlemmer født i 1963 eller senere som fratrer stilling med lavere aldersgrense enn den alminnelige aldersgrensen med rett til pensjon, i perioden fram til og med måneden medlemmet fyller 67 år. Alderspensjonen faller bort ved uttak av pensjon etter kapittel 3 før fylte 67 år.

§ 14-2 (*Opphevet*) Arbeidstakere med særaldersgrenser

Arbeidstakere med særaldersgrenser under 67 år, og som ikke har opptjent fulle pensjonsrettigheter, jf. § 14-7 bokstav a), kan fortsette i stilling til fylte 67 år dersom vedkommende ønsker det.

§ 20-1 Opptjening av påslagspensjon – påslagsbeholdning

Alderspensjon tjenes opp fra og med 1. januar 2020 med en grunnsats på 5,7 prosent av pensjonsgrunnlaget opp til 12 ganger folketrygdens grunnbeløp og en tilleggssats på 18,1 prosent av pensjonsgrunnlaget mellom 7,1 og 12 ganger grunnbeløpet. Det er gjeldende grunnbeløp som legges til grunn. Ved deltidsstilling utgjør opptjeningen en forholdsmessig del av opptjeningen for en fulltidsstilling. Det gis pensjonsopptjening fram til og med måneden medlemmet fyller 75 år.

Det gis pensjonsopptjening for den tid det er betalt medlemsinnskudd for, jf. § 10-2.

Det gis pensjonsopptjening for tiden med midlertidig uførepensjon og uførepensjon etter kapittel 4. ***Til medlemmer som har fått midlertidig uførepensjon eller uførepensjon erstattet av alderspensjon ved særaldersgrense før 1. januar 2026, gis det pensjonsopptjening som om de mottok midlertidig uførepensjon eller uførepensjon.*** Opptjeningen skjer på grunnlag av pensjonsgrunnlaget som uførepensjonen er beregnet av. For perioder hvor et medlem har hatt annen opptjening etter første og andre ledd, skal opptjening på grunnlag av uførepensjonen reduseres med slik opptjening. Dersom uføregraden er lavere enn 100 prosent, skal opptjening etter dette leddet ikke overstige opptjening basert på pensjonsgrunnlaget uførepensjonen er beregnet av, justert for uføregraden.

Opptjeningen skjer løpende, slik at endringer får effekt fra virkningstidspunktet. Pensjonsopptjeningen akkumuleres i en påslagsbeholdning.

§ 20-2 Uttak av alderspensjon

Alderspensjon gis tidligst fra og med måneden etter den måneden melding om uttak av pensjon blir gitt, likevel tidligst fra og med måneden etter fylte 62 år. Dersom pensjonen ikke er tatt ut innen medlemmet fyller 75 år, utbetales pensjonen fra og med måneden etter fylte 75 år.

Alderspensjonen fastsettes på grunnlag av påslagsbeholdningen på uttakstidspunktet. Beholdningen gjøres om til årlig pensjon ved å dividere med delingstallet på uttakstidspunktet for pensjonen, jf. § 20-3.

Alderspensjonen kan tas ut helt eller delvis. Pensjonen graderes med 20, 40, 50, 60, 80 eller 100 prosent. Årlig pensjon må på uttakstidspunktet minst utgjøre 30 prosent av folketrygdens grunnbeløp for at pensjonen kan tas ut gradert. Dersom medlemmet mottar midlertidig uførepensjon eller uførepensjon, kan ikke summen av uføregrad og uttaksgrad for alderspensjon overstige 100 prosent. ***Pensjonen kan ikke utbetales samtidig med tidligpensjon etter kapittel 5 eller tilsvarende tidligpensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning.***

Pensjonsgraden kan endres eller oppdateres når det har gått ett år fra uttakstidspunktet eller ett år fra tidspunktet da uttaksgraden sist ble endret eller oppdatert. Medlemmet kan likevel ta ut full pensjon eller stanse pensjonen uavhengig av bestemmelsene i første punktum. Ved fylte 75 år utbetales full pensjon.

Dersom pensjonsgraden endres eller oppdateres, skal pensjonen gjøres om til en beholdning ved å multiplisere pensjonen med delingstallet på endrings- eller oppdateringstidspunktet. Dette beløpet legges sammen med eventuell beholdning som ikke er tatt ut. Pensjonen beregnes deretter etter bestemmelsene i paragrafen her.

Pensjonen kan kombineres med arbeidsinntekt uten at pensjonen blir avkortet.

§ 22-1 Betinget tjenstepensjon – opptjening

Medlemmer som ikke har rett til privat eller offentlig avtalefestet pensjon (AFP), gis betinget tjenstepensjon som et tillegg til alderspensjonen.

Betinget tjenstepensjon tjenes opp fra og med 1. januar 2020 med 3,0 prosent av pensjonsgrunnlaget opp til 7,1 ganger folketrygdens grunnbeløp. Det er gjeldende grunnbeløp som legges til grunn. Ved deltidsstilling utgjør opptjeningen en forholdsmessig del av opptjeningen for en fulltidsstilling. Det gis pensjonsopptjening fram til og med måneden medlemmet fyller 62 år.

Det gis pensjonsopptjening for tid med midlertidig uførepensjon og uførepensjon etter kapittel 4. ***Til medlemmer som har fått midlertidig uførepensjon eller uførepensjon erstattet av alderspensjon ved særaldersgrense før 1. januar 2026, gis det pensjonsopptjening som om de mottok midlertidig uførepensjon eller uførepensjon.*** Opptjeningen skjer på grunnlag av pensjonsgrunnlaget som uførepensjonen er beregnet av. For perioder hvor et medlem har hatt annen opptjening etter andre ledd, skal opptjening på grunnlag av uførepensjonen reduseres med slik opptjening. Dersom uføregraden er lavere enn 100 prosent, skal opptjening etter dette leddet ikke overstige opptjening basert på pensjonsgrunnlaget uførepensjonen er beregnet av, justert for uføregraden.

Opptjeningen skjer løpende, slik at endringer får effekt fra virkningstidspunktet. Opptjening av betinget tjenstepensjon akkumuleres i en betingetbeholdning.

§ 22-2 Betinget tjenstepensjon – uttak

Betinget tjenstepensjon gis tidligst fra og med måneden etter den måneden melding om uttak blir gitt, likevel tidligst fra og med måneden etter fylte 62 år. Dersom det innvilges betinget tjenstepensjon etter at et medlem har fylt 70 år, skal årlig pensjon beregnes som om uttaket skjedde ved 70 år. ***Betinget tjenstepensjon kan ikke utbetales samtidig med tidligpensjon etter kapittel 5, tilsvarende tidligpensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning eller avtalefestet pensjon som det gis statstilskott til etter AFP-tilskottsloven.***

Betingetbeholdningen gjøres om til årlig pensjon ved å dividere med delingstallet på uttakstidspunktet for pensjonen.

Betinget tjenstepensjon kan ikke tas ut gradert eller stanses. Pensjonen kan kombineres med arbeidsinntekt uten at pensjonen blir avkortet.

§ 24-2 Oppsatt pensjon for medlemstid før 2020

Medlemmer med medlemstid før 2020 har rett til oppsatt alderspensjon dersom samlet medlemstid er minst tre år.

Pensjonen beregnes av medlemmets pensjonsgrunnlag 31. desember 2019. Har medlemmet 31. desember 2019 lenger medlemstid enn 30 år, skal gjennomsnittlig stillingsandel beregnes med utgangspunkt i de 30 årene med høyest stillingsandel.

Den årlige alderspensjonen beregnes slik:

- a) Har medlemmet 31. desember 2019 full medlemstid, eller mer, får medlemmet full alderspensjon. Full medlemstid er den medlemstiden medlemmet ville hatt fra den dagen vedkommende ble medlem av pensjonsordningen og fram til aldersgrensen, likevel ikke mer enn 40 år og ikke mindre enn 30 år. Pensjonen skal utgjøre 66 prosent av pensjonsgrunnlaget.
- b) Har medlemmet 31. desember 2019 ikke full medlemstid, skal medlemmet ha en avkortet alderspensjon som utgjør en så stor andel av full pensjon som medlemstiden 31. desember 2019 utgjør av full medlemstid.

Forsørger medlemmet barn under 18 år, skal det for hvert barn ytes et barnetillegg på 10 prosent av alderspensjonen etter levealdersjustering. Alderspensjonen med barnetillegg må likevel ikke overstige 90 prosent av pensjonsgrunnlaget etter levealdersjustering når pensjonen er beregnet etter full medlemstid. Er pensjonen beregnet etter kortere enn full medlemstid, skal det foretas en forholdsmessig avkorting. Barnetillegg betales ut den måneden barnet fyller 18 år eller i tilfelle måneden etter barnets død.

Alderspensjonen skal levealdersjusteres ved hjelp av justeringstall fastsatt med utgangspunkt i delingstall fastsatt av Arbeids- og velferdsdirektoratet, jf. folketrygdloven §§ 20-12 og 20-13. Justeringstallet framkommer ved å dividere delingstallene med 13,42. Justeringstallet ved uttak av pensjonen legges til grunn.

Alderspensjonen gis tidligst fra og med måneden etter den måneden melding om uttak blir gitt, likevel tidligst fra og med måneden etter fylte 62 år. Dersom pensjonen ikke er tatt ut innen medlemmet fyller 75 år, utbetales pensjonen fra og med måneden etter fylte 75 år. Det er et vilkår at medlemmet mottar alderspensjon fra folketrygden på uttakstidspunktet. Pensjonen kan ikke tas ut gradert eller stanses. Barnetillegg etter fjerde ledd gis tidligst fra måneden etter fylte 65 år.

Alderspensjonen kan kombineres med arbeidsinntekt uten at pensjonen blir avkortet.

Alderspensjonen kan ikke utbetales samtidig med tidligpensjon etter kapittel 5 eller tilsvarende tidligpensjon fra en annen offentlig tjenestepensjonsordning.

§ 25-1 Overgangstillegg

Medlem født i årene 1963–1970 som fratrer medlemspliktig stilling helt i perioden mellom fylte 62 og 67 år, og som har minst 15 års samlet medlemstid, gis et overgangstillegg fra og med måneden etter den måneden medlemmet fratrer. Tillegget opphører ved gjeninntreden i medlemspliktig stilling. Medlemmet gis tillegget på nytt ved senere hel fratrede. Tillegget opphører senest måneden etter at medlemmet fyller 67 år.

Fullt overgangstillegg er 0,15 ganger folketrygdens grunnbeløp og ytes til medlem født i 1963. Tillegget beregnes forholdsmessig for medlemmer med medlemstid mindre enn 40 år og for gjennomsnittlig stillingsandel lavere enn 100 prosent. Dersom samlet medlemstid er over 40 år, skal gjennomsnittlig stillingsandel beregnes med utgangspunkt i de 40 årene med høyest stillingsandel. 1964-kullet får 87,5 prosent av overgangstillegget som 1963-kullet får, 1965-kullet får 75 prosent osv. til 1970-kullet, som får 12,5 prosent av tillegget.

Tillegget skal ikke levealdersjusteres. Det avkortes ikke mot arbeidsinntekt fra stilling som ikke er medlemspliktig. Tillegget kan ikke tas ut gradert.

Overgangstillegget kan ikke utbetales samtidig med tidligpensjon etter kapittel 5 eller tilsvarende tidligpensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning.

§ 27-4 Avkortning av midlertidig uførepensjon og uførepensjon ved arbeidsinntekt

Pensjonen reduseres dersom pensjonisten har inntekt som overstiger en inntektsgrense som beregnes når uførepensjonen innvilges. Inntektsgrensen tilsvarer den inntekten pensjonisten er forutsatt å kunne skaffe seg etter uførheten og oppjusteres i samsvar med senere reguleringer av grunnbeløpet. Mottar pensjonisten uføretrygd fra folketrygden, tillegges inntektsgrensen 40 prosent av folketrygdens grunnbeløp pr. kalenderår. Pensjonen reduseres ikke for arbeidsavklaringspenger eller omstillingsstønad fra folketrygden. ~~Det samme gjelder for overgangsstønad fra folketrygden når pensjonen beregnes etter § 27-2 første ledd.~~

Reduksjonen skal svare til den overskytende inntekten multiplisert med vedkommendes uførepensjon ved 100 prosent uførhet og dividert med pensjonsgrunnlaget.

Som inntekt etter første og andre ledd regnes pensjonsgivende inntekt etter folketrygdloven § 3-15 eller inntekt av samme art fra utlandet. Det kan gjøres unntak for inntekt som skriver seg fra en avsluttet aktivitet.

Den fastsatte uføregraden endres ikke selv om pensjonen reduseres på grunn av inntekt.

Det utbetales ikke pensjon når inntekten utgjør mer enn 80 prosent av samlet inntekt før uførhet.

Barnetillegg etter § 27-3 reduseres i samme forhold som pensjonen er redusert etter første og andre ledd.

§ 27-6 Utbetaling av midlertidig uførepensjon og uførepensjon

Midlertidig uførepensjon og uførepensjon skal utbetales fra og med den måneden medlemmet fyller vilkårene. Pensjonen faller bort i den utstrekning det utbetales lønn under sykdom eller sykepenger fra folketrygden. Etterbetaling av pensjon til medlem som mottar arbeidsavklaringspenger etter folketrygdloven kapittel 11 eller uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12, skal skje med samme virkningstidspunkt som for folketrygdens ytelser.

Retten til midlertidig uførepensjon og uførepensjon **for personer født til og med 1962** faller bort fra og med måneden etter at medlemmet når aldersgrensen for stillingen, men senest fra måneden etter fylte 67 år. **Retten til midlertidig uførepensjon og uførepensjon for personer født fra og med 1963 faller bort fra måneden etter at medlemmet fyller 67 år.** Ved dødsfall utbetales pensjonen til

og med måneden etter døds måneden. Dersom avdøde etterlater seg ektefelle, løper pensjonen ytterligere en måned.

Dersom arbeidsavklaringspenger etter folketrygdloven kapittel 11 er redusert eller stanset av andre grunner enn ved samtidig arbeid etter folketrygdloven § 11-23, kan midlertidig uførepensjon reduseres eller stanses tilsvarende.

Et medlem som forsettlig er skyld i at inntektsevnen er nedsatt, har ikke rett til midlertidig uførepensjon eller uførepensjon. Medlemmet har heller ikke rett til pensjon dersom han eller hun uten rimelig grunn nekter å ta imot tilbud om behandling, rehabilitering eller arbeidsrettede tiltak. Det samme gjelder dersom medlemmet opptrer på en måte som vedkommende bør forstå kan forverre helsetilstanden eller forlenge arbeidsuførheten.

Dersom medlemmet beholder retten til opprinnelig uføregrad etter folketrygdloven § 12-10 tredje ledd (hvilende rett), beholder medlemmet også retten til opprinnelig uføregrad etter bestemmelsene her i samme tidsrom. Medlemmet må gi forsikringsgiver melding om at retten til opprinnelig uføregrad fra folketrygden er i behold.

§ 28-3 Reduksjon ved inntekt og annen pensjon

Enkemannspensjon fastsatt etter reglene i § 28-2 b skal reduseres i henhold til reglene i punkt a) og b) nedenfor, i nevnte rekkefølge. Det samme gjelder enkepensjoner fastsatt etter reglene i § 28-2 b i de tilfeller medlemmet er innmeldt første gang 01.10.1976 eller seinere.

- a) Dersom den gjenlevende ektefellen samtidig har alderspensjon etter kapittel 2, **tidligpensjon etter kapittel 5**, midlertidig uførepensjon eller uførepensjon etter kapittel 4 eller fra en annen tjenstepensjonsordning, skal enke- eller enkemannspensjonen reduseres etter bestemmelsene her.
Har den gjenlevende ektefellen alderspensjon, skal pensjonene ikke overstige et beløp som svarer til 60 prosent av summen av den gjenlevendes og den avdødes alderspensjoner. Avdødes alderspensjon regnes av samme pensjonsgrunnlag og medlemstid som er lagt til grunn for enke- eller enkemannspensjonen. Det overskytende beløpet skal gå til fradrag i enke- eller enkemannspensjonen.
Har den gjenlevende ektefellen uførepensjon, skal enke- eller enkemannspensjonen utgjøre det beløpet som framkommer etter annet ledd når en benytter en beregnet alderspensjon for den gjenlevende ektefellen med samme pensjonsgrunnlag og medlemstid som uførepensjonen. Dersom uførepensjonen er gradert, skal den beregnede alderspensjonen graderes tilsvarende.
- b) Når den gjenlevende ektefelle ut fra alder og ervervsevne, foreliggende ervervsmuligheter og omstendighetene for øvrig kan ventes å få en årlig ervervsinntekt som overstiger 50 % av grunnbeløpet i folketrygden, skal ektefellepensjonen reduseres. Reduksjonen skal utgjøre 40 % av den del av forventet årlig ervervsinntekt som overstiger 50 % av grunnbeløpet. Skjer det en vesentlig endring i de forhold som har vært avgjørende for fastsettelsen av ektefellepensjonen, kan saken prøves på nytt og pensjonen endres eller falle bort.

Inntekt som er lagt til grunn i folketrygden, legges også til grunn etter paragrafen her.

Når spørsmål om overgangsstønad eller pensjon fra folketrygden til gjenlevende ektefelle er avgjort, skal pensjonen fra pensjonsordningen fastsettes etter den forventede ervervsinntekt som er lagt til

grunn i folketrygden. Har gjenlevende ektefelle fylt 67 år, skal ektefellepensjonen ikke avkortes med mindre vedkommende har ervervsinntekt. Når gjenlevende er fylt 70 år reduseres pensjonen ikke på grunn av ervervsinntekt.

Hvis departementet gir nærmere forskrifter for fastsettelse av ektefellepensjonen i Statens pensjonskasse, gjøres tilsvarende bestemmelser gjeldende for denne pensjonsordningen.

Ektefellepensjon som beregnes som bruttopensjon, jf. § 28-2 b, reduseres etter samordningslovens bestemmelser.

Kapittel 5 Alderspensjon – tidligpensjon og særalderspåslag til personer med særaldersgrense

§ 32-1 Virkeområde

Kapittelet gjelder alderspensjon for personer født i 1963 eller senere, og omfatter tidligpensjon og særalderspåslag til personer med lavere aldersgrense enn den alminnelige aldersgrensen, jf. § 6-1.

§ 33-1 Særskilt tidligpensjonsordning til personer i årskullene 1963 til 1969

Personer født i 1963 og 1964 med særaldersgrense to år før alderen for ubetinget rett til alderspensjon fra folketrygden, har rett til tidligpensjon når de fratrer stillingen helt eller delvis, og stillingsreduksjonen utgjør minst 10 prosent, ved eller etter fylte 65 år, se likevel tredje ledd. Rett til tidligpensjon etter første punktum har også personer født i 1963 eller 1964 som i løpet av de siste 10 årene har gått over fra en stilling med lavere aldersgrense til en stilling med høyere aldersgrense når

a. vedkommende har hatt lavere aldersgrense i minst 15 år,

b. den lavere aldersgrensen er begrunnet i forhold som er omhandlet i lov om aldersgrenser for statsansatte m.fl. § 2 første ledd andre punktum bokstav a, og

c. vedkommende ville hatt rett til alderspensjon i den tidligere stillingen.

Personer født i perioden 1963 til 1969 med særaldersgrense syv år før alderen for ubetinget rett til alderspensjon fra folketrygden, har rett til tidligpensjon når de fratrer stillingen ved eller etter fylte 60 år, se likevel tredje ledd.

Fratrer et medlem tre år eller kortere tid før alderen nevnt i første til tredje ledd, har vedkommende rett til tidligpensjon dersom summen av tjenestetid og alder er minst 85 år.

Det er et vilkår for rett til tidligpensjon etter denne paragrafen at medlemmet ikke mottar eller har mottatt særalderspåslag og ikke mottar avtalefestet pensjon, pensjon etter kapittel 3 eller tilsvarende pensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning.

Tidligpensjonen løper fra den første dagen i måneden etter at medlemmet ikke mottar lønn. For øvrig gjelder bestemmelsene om utbetaling i § 14-1, sjette ledd første og andre punktum.

Tidligpensjonen gis fram til medlemmet når alderen for ubetinget rett til alderspensjon fra folketrygden.

Tidligpensjonen beregnes etter bestemmelsene i § 14-7, a), b), c), e), f). Ved fastsettelse av pensjonsgrunnlaget gjelder §§ 14-3 til 14-6 tilsvarende

§ 33-2 Tidligpensjon til personer med særaldersgrense syv år lavere enn alderen for ubetinget rett til uttak av alderspensjon fra folketrygden

Medlemmer som er født i 1970 eller senere som helt eller delvis har fratrådt en medlemspliktig stilling, og stillingsreduksjonen utgjør minst 10 prosent av full stilling, der særaldersgrensen er syv år lavere enn alderen for ubetinget rett til uttak av alderspensjon fra folketrygden, har rett til tidligpensjon. Kravet til fratreden på 10 prosent av full stilling gjelder også for senere delvise uttak av tidligpensjon. Det er et vilkår at vedkommende i løpet av de siste 15 årene før særaldersgrensen, eller før fratreden med rett til uttak av tidligpensjon, har hatt medlemspliktig stilling med særaldersgrense i minst 10 år. Tid med midlertidig uførepensjon eller uførepensjon regnes ikke som tid i medlemspliktig stilling. Dersom vilkåret har vært oppfylt ved ett uttak, skal det anses som oppfylt også ved senere uttak.

Det er et vilkår for rett til tidligpensjon etter denne paragrafen at medlemmet ikke mottar eller har mottatt særalderspåslag og ikke mottar avtalefestet pensjon, pensjon etter kapittel 3 eller tilsvarende pensjon fra en annen offentlig tjenestepensjonsordning.

Personer i årskullene 1970 til 1972 har rett til tidligpensjon før særaldersgrensen dersom summen av tjenestetid og alder er minst 85 år. Personer født i januar 1970 har rett til tidligpensjon inntil tre år før særaldersgrensen. For hver måned medlemmets fødselsmåned er senere enn januar 1970, er første mulige uttakstidspunkt for tidligpensjon én måned senere enn tidspunktet etter andre punktum. Personer født i 1973 eller senere har rett til tidligpensjon tidligst fra særaldersgrensen.

Full tidligpensjon utgjør 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Ved fastsettelse av pensjonsgrunnlaget gjelder §§ 14-3 til 14-6 tilsvarende. Full tidligpensjon krever at medlemmet har minst 30 års samlet tjenestetid. Er tjenestetiden kortere enn 30 år, skal pensjonen avkortes forholdsmessig, se også § 5-1.

Har medlemmet en medlemspliktig stilling etter uttak av tidligpensjon, skal uttaksgraden maksimalt settes til 100 prosent med fratrekk for stillingsandelen i den medlemspliktige stillingen. Mottar medlemmet midlertidig uførepensjon, uførepensjon eller uføretrygd etter uttak av tidligpensjon, skal uttaksgraden maksimalt være 100 prosent med fratrekk for uføregraden. Dersom medlemmet både har en medlemspliktig stilling og mottar midlertidig uførepensjon, uførepensjon eller uføretrygd etter uttak av tidligpensjon, skal uttaksgraden maksimalt settes til 100 prosent med fratrekk for stillingsandelen i den medlemspliktige stillingen og uføregraden. Dersom uføregraden for den midlertidige uførepensjonen, uførepensjonen og uføretrygden er forskjellig, skal den høyeste uføregraden legges til grunn.

Ved endringer i forhold som nevnt i femte ledd, skal det fastsettes en ny uttaksgrad. Dersom uttaksgraden økes, skal det beregnes et nytt deluttak for økningen.

§ 34-1 Reduksjon av tidligpensjon mot pensjonsgivende inntekt

Når uttaksgraden fastsettes etter § 33-2, skal det fastsettes en inntektsgrense. Inntektsgrensen per kalenderår er pensjonsgrunnlaget i en medlemspliktig stilling etter uttak, tillagt 2,7 ganger folketrygdens grunnbeløp. Ved endring i pensjonsgrunnlaget i en medlemspliktig stilling etter uttak, skal inntektsgrensen fastsettes på nytt. Inntektsgrensen skal periodiseres i uttaksåret og

opphørsåret avhengig av hvor mange måneder av året det utbetales tidligpensjon. Ved endring av inntektsgrensen underveis i et kalenderår, skal det tas hensyn til antallet måneder med hver inntektsgrense.

Dersom medlemmets inntekt overstiger inntektsgrensen etter første ledd, skal pensjonen reduseres tilsvarende den delen av inntekten som overstiger inntektsgrensen multiplisert med 66 prosent justert med tjenestetidsbrøken for tidligpensjonen. Ved flere deluttak skal den laveste tjenestetidsbrøken legges til grunn for reduksjonen. Som inntekt regnes pensjonsgivende inntekt etter folketrygdloven § 3-15 og inntekt av samme art fra utlandet. Det skal gjøres unntak for inntekt fra en avsluttet aktivitet. Dersom tidligpensjonen er gradert på grunn av mottak av midlertidig uførepensjon eller uførepensjon, skal arbeidsavklaringspenger etter folketrygdloven kapittel 11 ikke medføre reduksjon av tidligpensjonen.

Medlemmet skal opplyse pensjonsleverandøren om forventet inntekt og om endringer i inntekten. Har medlemmet fått utbetalt for lite eller for mye pensjon, skal det foretas et etteroppgjør. Er det utbetalt for lite pensjon, skal differansen etterbetales som et engangsbetrag. For mye utbetalt pensjon kan inndrives uten hensyn til skyld og kan avregnes ved å trekke i framtidige utbetalinger av uførepensjon og alderspensjon fra pensjonsleverandøren. Krav om tilbakekreving av for mye utbetalt pensjon er tvangsgrunnlag for utlegg.

Hvis departementet gir forskrift om reduksjon av tidligpensjon, periodisering og etteroppgjør, gjøres tilsvarende bestemmelser gjeldende for denne pensjonsordningen.

§ 35-1 Særalderspåslag

Medlemmer født i 1963 eller senere som har fratrådt medlemspliktig stilling med minst 10 prosent målt i forhold til full stilling, har rett til særalderspåslag. Det er et vilkår at vedkommende i løpet av de siste 15 årene før særaldersgrensen, eller før fratreden med rett til uttak av særalderspåslag, har hatt en medlemspliktig stilling med særaldersgrense i minst 10 år. Tid med midlertidig uførepensjon eller uførepensjon regnes ikke som tid i medlemspliktig stilling. Dersom vilkåret har vært oppfylt ved ett uttak, skal det anses som oppfylt også ved senere uttak. Vilket gjelder ikke for personer som har mottatt tidligpensjon etter dette kapitlet eller tilsvarende pensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning.

Det er et vilkår for rett til særalderspåslag etter denne paragrafen at medlemmet ikke mottar tidligpensjon etter dette kapitlet, tilsvarende pensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning eller avtalefestet pensjon som en tidligpensjonsordning.

Særalderspåslaget skal beregnes som en prosentandel av pensjonsgrunnlaget. Ved fastsettelse av pensjonsgrunnlaget gjelder §§ 14-3 til 14-6 tilsvarende. Fullt særalderspåslag skal være 7,7 prosent for stillinger med særaldersgrense syv år lavere enn alderen for ubetinget rett til uttak av alderspensjon fra folketrygden og 5,8 prosent for stillinger med særaldersgrense to år lavere enn alderen for ubetinget rett til uttak av alderspensjon fra folketrygden. Fullt særalderspåslag krever at medlemmet har minst 30 års tjenestetid. Er tjenestetiden kortere enn 30 år, avkortes særalderspåslaget forholdsmessig, se også § 5-1.

Har medlemmet en medlemspliktig stilling etter uttak av særalderspåslag, skal uttaksgraden maksimalt settes til 100 prosent med fratrekk for stillingsandelen i den medlemspliktige stillingen. Mottar medlemmet midlertidig uførepensjon, uførepensjon eller uføretrygd etter uttak av særalderspåslag, skal uttaksgraden maksimalt være 100 prosent med fratrekk for høyeste uføregrad etter uttaket. Dersom medlemmet både har en medlemspliktig stilling og mottar

midlertidig uførepensjon, uførepensjon eller uføretrygd etter uttak av særalderspåslag, skal uttaksgraden maksimalt settes til 100 prosent med fratrekk for stillingsandelen i den medlemspliktige stillingen og høyeste uføregrad etter uttaket. Dersom medlemmet mottar særalderspåslag etter mottak av tidligpensjon, skal uttaksgraden maksimalt være 100 prosent fratrasket stillingsandelen i den medlemspliktige stillingen og høyeste uføregrad etter særaldersgrensen. Dersom uføregraden for midlertidig uførepensjon, uførepensjon og uføretrygd er forskjellig, skal den høyeste uføregraden legges til grunn.

Ved endringer i forhold som nevnt i fjerde ledd, skal det fastsettes en ny uttaksgrad. Det skal likevel ikke fastsettes en ny uttaksgrad ved økt stillingsandel i den medlemspliktige stillingen etter uttak. Dersom uttaksgraden økes, skal det beregnes et nytt deluttak for økningen.

Særalderspåslaget utbetales tidligst fra tidspunktet medlemmet når laveste uttaksalder for alderspensjon fra folketrygden.

§ 35-2 Livsvarig reduksjon av særalderspåslag

Når uttaksgraden av særalderspåslaget fastsettes, skal det fastsettes en inntektsgrense. Inntektsgrensen per kalenderår er pensjonsgrunnlaget i en medlemspliktig stilling etter uttak, tillagt folketrygdens grunnbeløp. Ved endring i pensjonsgrunnlaget i en medlemspliktig stilling etter uttak, skal inntektsgrensen fastsettes på nytt. Inntektsgrensen skal likevel ikke fastsettes på nytt ved økt pensjonsgrunnlag som følge av økt stillingsandel i den medlemspliktige stillingen etter uttaket. Inntektsgrensen skal periodiseres i uttaksåret avhengig av hvor mange måneder i året det utbetales særalderspåslag. Ved endring av inntektsgrensen underveis i et kalenderår skal det tas hensyn til antallet måneder med hver inntektsgrense.

Det livsvarige nivået på særalderspåslaget reduseres for hvert år medlemmet har inntekt over inntektsgrensen. Særalderspåslaget skal reduseres med en brøk hvor inntekten over inntektsgrensen er telleren og tre ganger pensjonsgrunnlaget for særalderspåslaget er nevneren. Reduksjonen får virkning fra året etter at skatteoppgjøret foreligger. Som inntekt regnes pensjonsgivende inntekt etter folketrygdloven § 3-15 og inntekt av samme art fra utlandet. Det skal gjøres unntak for inntekt fra en avsluttet aktivitet. Dersom særalderspåslag er gradert på grunn av mottak av midlertidig uførepensjon eller uførepensjon, skal arbeidsavklaringspenger etter folketrygdloven kapittel 11 ikke medføre reduksjon av særalderspåslaget.

Ved uttak av særalderspåslag senere enn to år før medlemmet når alderen for ubetinget rett til alderspensjon fra folketrygden, uten at det tidligere er mottatt tidligpensjon etter dette kapitlet, alderspensjon etter § 13-1 slik den lød før 1. januar 2026, eller tilsvarende pensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning, reduseres også det livsvarige nivået på særalderspåslaget med 1/36 av ytelsen for hver måned det senere uttaket skjer.

Hvis departementet gir forskrift om reduksjon av særalderspåslag og periodisering, gjøres tilsvarende bestemmelser gjeldende for denne pensjonsordningen.

§ 36-1 Flere stillinger med ulik særaldersgrense

For medlemmer som har hatt flere etterfølgende stillinger med ulike særaldersgrenser, skal den siste særaldersgrensen legges til grunn, se likevel § 6-2.

For medlemmer som har samtidige stillinger med ulike særaldersgrenser, gis tidligpensjon og særalderspåslag med utgangspunkt i den laveste aldersgrensen, forutsatt at medlemmet har hatt en stilling med den særaldersgrensen som utløser retten til ytelsen i minst ett år før vedkommende når særaldersgrensen eller før fratreden med rett til uttak av ytelsen.

Paragrafen her gjelder ikke personer som omfattes av § 33-1.

§ 37-1 Uttak av tidligpensjon og særalderspåslag opphør og endringer

Tidligpensjon etter § 33-2 utbetales tidligst fra og med måneden etter at meldingen om uttak blir gitt, men likevel tidligst fra måneden etter at retten til tidligpensjon inntreffer. Tidligpensjonen skal utbetales til og med måneden medlemmet når alderen for ubetinget rett til uttak av alderspensjon fra folketrygden. Dersom et medlem som mottar tidligpensjon dør før vedkommende når alderen for ubetinget rett til alderspensjon fra folketrygden, opphører tidligpensjonen ved utgangen av måneden etter måneden medlemmet døde.

For medlemmer som mottar tidligpensjon etter dette kapittelet eller tilsvarende tidligpensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning, utbetales særalderspåslaget fra måneden etter siste utbetaling av tidligpensjon. Særalderspåslaget utbetales ellers tidligst fra og med måneden etter at meldingen om uttak blir gitt, men likevel tidligst fra måneden etter at retten til særalderspåslag inntreffer. Særalderspåslaget opphører ved utgangen av måneden etter måneden medlemmet døde.

Endringer i tidligpensjon og særalderspåslag får virkning fra måneden etter at forholdet som førte til endringen inntraff, se likevel § 35-2 andre ledd tredje punktum.

§ 37-2 Reguleringsbestemmelser

Tidligpensjon og særalderspåslag etter kapittel 5 under utbetaling skal reguleres ved at pensjonsgrunnlaget årlig fra 1. mai reguleres i samsvar med et gjennomsnitt av lønns- og prisveksten.

Pensjonsgrunnlaget for medlemmer som fratrer sin stilling uten rett til straks løpende tidligpensjon etter § 33-2 eller særalderspåslag etter § 35-1, reguleres med lønnsveksten frem til tidspunktet det ytes slik pensjon.

Ved regulering av pensjoner og pensjonsgrunnlag benyttes de reguleringsfaktorer Kongen fastsetter etter folketrygdloven § 19-14 åttende ledd § 20-18 åttende ledd.

Del II - Avtalefestet pensjon, kapittel 1

§ 5 Pensjonens sammensetning

Fra 62 til 67 år består AFP av grunnpensjon, tilleggspensjon/sært tillegg og et AFP-tillegg som utgjør kr 20 400 pr. år, samt eventuelt et tillegg for forsørget ektefelle. Full pensjon, før AFP-tillegget, tilsvarer ugradert uførepensjon som pensjonisten ville fått beregnet etter reglene i folketrygdloven kapittel 3, slik de lød før lov 16. desember 2011 nr. 59 om endringer i folketrygdloven trådte i kraft, likevel slik at grunnpensjon fastsettes etter reglene i folketrygdloven § 3-2, og sært tillegg fastsettes etter reglene

i folketrygdloven § 3-3. Det gis ikke poengtillegg etter § 7-3 nr. 3 i tidligere lov 17.6.1966 nr. 12 om folketrygd. Det skal heller ikke tas hensyn til en avdød ektefelles poengopptjening eller trygdetid. ~~Forsørgingstillegg ytes etter reglene for alderspensjon i folketrygdloven § 3-24, men slik at det bare ytes tillegg for forsørging av ektefelle som er 60 år eller eldre.~~

Pensjonen kan ikke overstige 70 % av tidligere pensjonsgivende inntekt i folketrygden på årsbasis ved fratreddelsen, jf. forskrift av 30.11.2010 nr. 1493 om kombinasjon av avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens pensjonskasse og arbeidsinntekt (pensjonsgivende inntekt) § 3.

Fra den første i måneden etter fylte 65 år beregnes AFP etter reglene i pensjonsordningen dersom vilkårene for dette i § 2, annet ledd er til stede og dersom det gir en høyere utbetaling enn etter § 5, første ledd.

§ 6 Regulering av pensjonen

Pensjonen reguleres årlig med virkning fra 1.5. Pensjonen, unntatt forsørgingstillegg og AFP-tillegg, reguleres i samsvar med et gjennomsnitt av lønns- og prisvekst. Reguleringsfaktoren etter folketrygdloven § 19-14 andre ledd legges til grunn. Ved første reguleringsstidspunkt etter pensjonsuttak i månedene juni til april reguleres pensjonen, unntatt AFP-tillegg og forsørgingstillegg, med en faktor som består av lønnsvekst og av gjennomsnittlig lønn- og prisvekst, vektet ut fra når i denne perioden pensjonen ble tatt ut. ~~Ved regulering av forsørgingstillegg legges reguleringsfaktoren etter folketrygdloven § 19-14 tredje ledd til grunn.~~

Del II - Avtalefestet pensjon, kapittel 2

§ 4 Vilkår som må være oppfylt ved uttakstidspunktet for rett til livsvarig avtalefestet pensjon

En arbeidstaker kan gis avtalefestet pensjon dersom følgende vilkår er oppfylt ved uttakstidspunktet:

a. Vedkommende har de siste tre årene før uttakstidspunktet sammenhengende vært ansatt og reell arbeidstaker hos en arbeidsgiver omfattet av tariffavtale om avtalefestet pensjon i KS' tariffområde eller hos en arbeidsgiver med tilsvarende avtale om avtalefestet pensjon. Stillingsandelen må utgjøre minst 20 prosent av full stilling. Ved samtidige ansettelsesforhold kan stillingsandelene legges sammen. Stillingsandel må på årsbasis utgjøre 20 prosent eller mer av en full stilling de siste tre årene før uttak av AFP eller minimum 20 prosent hvert kvartal. Samtidige stillingsandeler skal legges sammen i de samme periodene. Ved vurderingen av stillingsandel legges faktisk arbeidet tid til grunn. Ved beregning av uker regnes en uke som syv dager. Kravet om stillingsandel på 20 prosent av full stilling, kan for sesongarbeidere oppfylles dersom de utfører sesongarbeid i en AFP-virksomhet som på årsbasis minst tilsvarer 20 prosent av en full stilling.

Er virksomheten konkurs eller arbeidstakeren oppsagt grunnet virksomhetens eller arbeidsgiverens forhold, anses arbeidstakeren likevel som reell arbeidstaker i den ordinære oppsigelsestiden forutsatt at vedkommende søker om og oppfyller øvrige vilkår for AFP før utløpet av arbeidsforholdets ordinære oppsigelsestid.

En arbeidstaker som er fraværende fra stillingen på grunn av permisjon etter lov eller tariffavtale, opptjener ansiennitet i permisjonsperioden. Permisjon under

ansettelsesforholdet i en statlig stilling som gir pensjonsopptjening i Statens pensjonskasse etter avtale om medregning av permisjon uten lønn og annet midlertidig fravær som pensjongivende tjenestetid i Statens pensjonskasse (permisjonsavtalen), gir også opptjening av ansiennitet. En arbeidstaker tjener også opp ansiennitet ved fravær på grunn av streik eller lockout. Det samme gjelder fravær på grunn av permittering i fritaksperioden som følger av permitteringslønnsloven. Det er et vilkår at arbeidstakeren ville fylt vilkårene i denne bestemmelsen dersom fraværet ikke hadde skjedd.

b. Vedkommende har en pensjongivende inntekt som omregnet til årsinntekt overstiger folketrygdens grunnbeløp på uttakstidspunktet, og hadde i det foregående inntektsåret en pensjongivende inntekt som oversteg gjennomsnittlig grunnbeløp dette året.

c. Vedkommende verken er eller har vært mottaker av avtalefestet pensjon som det gis statstilskott til etter AFP-tilskottsloven, avtalefestet pensjon som en tidligpensjonsordning i perioden mellom fylte 62 og 67 år, uføretrygd fra folketrygden etter fylte 62 år, betinget tjenstepensjon **etter Del I kapittel 3 eller tilsvarende pensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning**, alderspensjon etter Del I kapittel 2 § 13-1 andre ledd **slik den lød før 1. januar 2026 eller tidligpensjon etter Del I kapittel 5 eller tilsvarende pensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning.**, fra denne eller fra tilsvarende tjenstepensjonsordninger.

Som unntak fra kravet i første ledd bokstav a tillates det opptil 26 uker uten å være ansatt og reell arbeidstaker, forutsatt at arbeidstakeren på uttakstidspunktet er ansatt og reell arbeidstaker og at arbeidstakeren tre år før uttakstidspunktet er ansatt. I tillegg tillates det opptil 78 uker uten å være reell arbeidstaker ved mottak av sykepenger, arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden, uansett når i treårsperioden fraværet skjer, forutsatt at arbeidstakeren er ansatt på uttakstidspunktet og tre år før dette.

Er arbeidstakeren permittert på uttakstidspunktet eller har vært permittert i løpet av de siste tre årene før uttakstidspunktet, skal vilkårene i paragrafen her anses oppfylt dersom arbeidstakeren hadde oppfylt vilkårene om permitteringen ikke var iverksatt, og permitteringen ikke overstiger rammene i permitteringslønnsloven. Det samme gjelder ved permisjon når retten til permisjon følger av lov eller tariffavtale.

II. Partssammensatte utvalg

a) Partssammensatt utvalg Pensjon

Det partssammensatte utvalget videreføres. Utvalget skal i avtaleperioden bl.a.:

- Arbeide videre med endringer i ny offentlig tjenstepensjon og AFP.
- Vurdere Pensjonskontorets oppgaver.
- Fortsette arbeidet med å gjøre SGS 2020 mer bruker- og leservennlig.
- Vurdere drøftingsbestemmelsen i SGS 2020 Del I, § 8-2, i lys av anskaffelsesregelverket.
- Følge med på og overvåke pensjonsuttakspraksis, i lys av reglene om overgang til stilling med annen aldersgrense, jf. SGS 2020 Del I, § 6-2.

Partene er enige om at det partssammensatte utvalget kan gjøre bestillinger om utredninger av pensjonsspørsmål til Pensjonskontoret, som finansieres av Pensjonskontorets midler.

b) Redaksjonsutvalg

Det nedsettes et utvalg som redaksjonelt gjennomgår SGS 2020 før trykking.

III. Til protokoll

a) Endringer/tilpasninger i avtaleperioden

Tariffpartene har i avtaleperioden intensjon om å foreta løpende endringer/tilpasninger i pensjonsbestemmelsene tilsvarende de endringer som gjennomføres i lov om statens pensjonskasse.

Dersom det i avtaleperioden skjer endringer i offentlig tjenstepensjon, AFP eller særalder jamfør avtalen av 3. mars 2018 om tjenstepensjon for ansatte i offentlig sektor, eller endringer som følge av pensjonsforliket, er partene enige om at det kan tas opp forhandlinger om endringer i SGS 2020. Når forhandlinger om revisjon av særavtalen har pågått i 14 dager, kan hver av partene kreve forhandlingene sluttført innen en uke, med mindre partene blir enige om noe annet. Ved en eventuell uenighet i forbindelse med reforhandling av SGS 2020 Pensjonsordninger, bringes interessedvisten inn i det nærmeste hoved- eller mellomoppgjør.

Regler for godkjenning av SGS 2020 Pensjonsordninger i mellomoppgjør må avklares i hovedoppgjøret.

b) Uttak av pensjon på bakgrunn av særaldersgrense

Partene er gjennom KLP og Pensjonskontoret gjort oppmerksom på en utilsiktet konsekvens av arbeidsrettsdommen fra juni 2013 vedrørende uttak av pensjon på bakgrunn av særaldersgrense. Partene er på denne bakgrunn enige om at pensjonsuttak fra deltidsstilling under 20 prosent stilling ikke skal utløse rett til alderspensjon for tidligere opptjent medlemstid i stillinger med høyere aldersgrense. Dette gjelder også ved samtidig opptjening i forskjellige pensjonsordninger som er omfattet av overføringsavtalen.

Avsnittet ovenfor angår arbeidstakere som har pensjon etter gamle regler eller midlertidig løsning. For å unngå at lave stillingsprosent gir uforholdsmessig høy pensjonsytelse også til arbeidstakere født 1970 og senere, skal partene innen 1. januar 2027 ta stilling til hvordan regelverket skal tilpasses.

c) Anbud/utskilling/konkurranseutsetting/privatisering/fristilling mv av oppgaver/ tjenester

I de tilfeller oppgaver/tjenester vurderes utført av selvstendige juridiske virksomheter, som kan innebære skifte av arbeidsgiver, skal kommunen/arbeidsgiver kartlegge konsekvensene for AFP- og pensjonsvilkår for berørte ansatte. Dette gjelder blant annet fremtidig reguleringspremie for berørte ansattes oppsatte rettigheter for arbeidsgiver, samt eventuelle individuelle tap av pensjonsrettigheter som følge av utmelding av tjeneste-pensjonsordningen og eventuelle tap av rett til AFP helt eller delvis.